

УДК 811.161.2+811.112.2:81'367.5

DOI 10.24919/2411-4758.2017.110223

Лідія ЦИМБАЛИСТА,

*аспірант кафедри загального і германського мовознавства,
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя
Стефаніка» (Україна, Івано-Франківськ) lidiya.tsymbalista@gmail.com
orcid.org/0000-0002-4287-4190*

ПОЄДНАННЯ ДІЄСЛОВА БУТИ З ПАСИВНИМ ДІЄПРИКМЕТНИКОМ У ФУНКЦІЇ ПРЕДИКАТА В УКРАЇНСЬКІЙ ТА НІМЕЦЬКІЙ МОВАХ

У статті розглянуто вживання допоміжного дієслова-зв'язки бути з пасивним дієприкметником; проаналізовано його використання для побудови пасивних форм в українській (пасив стану) та німецькій (Zustandspassiv) мовах, а також проілюстровано класифікацію інших типів конструкцій із таким предикатом у німецькій; висвітлено їх відображення у формально-синтаксичних та семантико-синтаксичних структурах висловлення; досліджено їх місце та функції на матеріалі текстів сучасної української та німецької художньої літератури.

Ключові слова: дієприкметник; пасивна форма; пасив стану; рефлексив стану; агенс.

Лит. 17.

Лидия ЦИМБАЛИСТА,

*аспірант кафедры общего и германского языкознания,
ГВУЗ «Прикарпатский национальный университет имени Василя
Стефаніка» (Украина, Ивано-Франковск) lidiya.tsymbalista@gmail.com*

СОЧЕТАНИЕ ГЛАГОЛА БЫТЬ СО СТРАДАТЕЛЬНЫМ ПРИЧАСТИЕМ В ФУНКЦИИ ПРЕДИКАТА В УКРАИНСКОМ И НЕМЕЦКОМ ЯЗЫКЕ

В статье рассмотрены употребления вспомогательного глагола-связки быть со страдательным причастием; проанализированы случаи его использования при построения страдательных форм в украинском (пассив состояния) и немецком (Zustandspassiv) языках, а также проиллюстрирована классификация других типов конструкций с таким предикатом; освещено их отражение в формально-синтаксических и семантико-синтаксических структурах; исследованы их место и функции на материале текстов современной украинской и немецкой художественной литературы.

Ключевые слова: причастие; страдательная форма; пассив состояния; рефлексив состояния; агенс.

Лит. 17.

Постановка проблеми. Відомо, що мова виступає вагомим чинником формування нації та розрізнення окремих етносів [7, 181]. Ця риса надає етнологічно спрямованим та компаративним дослідженням нового виміру. У статті розглянуто конструкцію моделі *бути* + *пасивний дієприкметник* в українській та німецькій мовах та відмінності її інтерпретації.

Аналіз досліджень. Дієприкметник в українській мові має неоднорідну природу, відповідно, впродовж довгого часу дослідники розглядали його з різних позицій: як форму дієслова, як прикметник, як змішану форму [3, 66]. Вивчення дієприкметника входить у коло наукових інтересів Л. Булаховського, В. Виноградова, О. Потебні, В. Русанівського, І. Вихованця, Ю. Шевельова, Г. Гнатюк, М. Жовтобрюха, І. Кучеренка та ін.

У германістиці розглядом синтаксичних питань, зокрема щодо місця й функції дієприкметника у висловленні, займалися О. Бегагель, В. Вільманс, Г. Пауль, П. Айзенберг, Г. Гельбіг та Й. Буша, О. Москальська, В. Адмоні, О. Шендельс та ін.

Мета статті. Метою дослідження є розглянути та проаналізувати вживання дієслова *бути* у поєднанні з дієприкметником у функції предиката у висловленнях на матеріалі українських та німецьких художніх текстів.

Виклад основного матеріалу. І. Вихованець характеризує дієприкметник як специфічне граматичне утворення, що входить до двох частин мови. Науковець не лише відзначає складність явища пасивних дієприкметників, а й заперечує вживання в українській мові активних дієприкметників [1, 147]. Дослідник наводить таке визначення: «дієприкметник – це різновид віддієслівного прикметника з нейтралізованими основними дієслівними категоріями часу, способу й особи та збереженою дієслівною категорією виду» [2, 60].

У сучасній германістиці переважає погляд на дієприкметник як форму дієслова: мовознавці здебільшого класифікують дієприкметник як нефінітну форму, що входить у парадигму дієслова. Хоч існують й інші тлумачення. Так само, як і в українському мовознавстві, погляд на такі форми залежить від вирішення питання щодо протиставлення дієслівних та прикметникових рис.

Дискусійною залишається в роботах українських мовознавців проблема активних дієприкметників теперішнього часу. Не викликає сумнівів функціонування активних дієприкметників доконаного виду (з суфіксом *-л-*) і пасивних (з суфіксами *-н-* і *-т-*), оскільки вони вживаються без обмежень – поряд із прикметниками, порівняймо:

(1) *Блідий і геть спалий з лиця Коляда молився* (В. Шкляр). (2) *Вино пов'язане з духовністю, оскільки алкоголь вводить людину у стан ейфорії* (Ю. Винничук). Хоча у прикладах (1) і (2) вжито дієприкметники різного виду, а саме активний доконаного і пасивний, в обох висловленнях вони вказують на кінцевий результат певного процесу. Важливою відмінністю є також функції цих дієприкметників у формально-граматичній структурі: у прикладі (1) – атрибутивної, у прикладі (2) – предикативної.

Викликають неоднозначні трактування форми активних дієприкметників теперішнього часу із суфіксами *-уч-*, *-ач-*, котрі більшість дослідників вважають штучними утвореннями. Наприклад:

(3) *Поки дістався того місця, де вчора попросився з Зоряною, стрілки годинника показували 7.06. Над кичерею золотим німбом висів **племениючий** диск* (О. Романчук). У прикладі (3) дієприкметник дає змогу авторові акцентувати увагу на важливих для нього характеристиках, водночас додаючи оповіді динамізму.

Однак деякі мовознавці, як, наприклад, О. Курило, відмовляються від уживання активних дієприкметників на *-чий*, *-(в)ший*, а також пасивних на *-мий* у сучасній українській літературній мові, а їх фактичне творення та функціонування вважають помилковим [6, 18]. Натомість активний дієприкметник в німецькій мові утворюється за допомогою афіксації, а у висловленні виконує здебільшого не предикативну, а атрибутивну функцію, також виступаючи у вільних сполученнях з фінітним дієсловом [9, 119].

І. Вихованець протиставляє приіменниковому дієприкметнику, який виносить за рамки дієслівної парадигми, пасивний дієприкметник у предикативній позиції, що вживається з аналітичною синтаксичною морфемою-зв'язкою *бути*, пропонуючи називати таку конструкцію аналітичним пасивним дієсловом [1, 150]. Наприклад:

(4) *Певного дня на зламі 40-х і 50х він, тоді ще старшокласник, **був затриманий** за безквитковий проїзд у приміському потязі між Львовом і рідними Борцовичами* (Ю. Андрухович). Автор пропонує невелику хроніку життя головного героя оповіді і використовує пасивну конструкцію у формі *бути* + *пасивний дієприкметник*. Завдяки випусканню агенса текст стає менш громіздким і легшим для сприйняття.

Тричленні активні та пасивні форми містять однакову інформацію на глибинно-синтаксичному рівні, однак відрізняються за відтворенням процесу позамовної дійсності. Значення дії є спільною семантичною ознакою для дієслівних та дієприкметникових форм, а кореляцію форм стану відображає наступна дихотомія: «дія, що має суб'єкту орієнта-

цію (актив) – дія, що має об'єктну орієнтацію (пасив)» [5, 100]. Таким чином, пасивні конструкції виражають стан об'єкта, зумовлений діяльністю суб'єкта [4, 7]. Наприклад:

(5) *Дана ідея, судячи з усього, не була підтримана місцевим населенням, внаслідок чого Донецько-Криворізька республіка припинила своє існування.* (Ю. Фельштинський). (6) *Данута Йосипівна привела ще кількох клієнтів, а ті – своїх подруг. І вже незабаром увесь час Надії Петрівни був щільно розпланований між замовленнями* (Н. Сняданко). У прикладі (5) автор використовує тричленну конструкцію, акцентуючи, що саме думка місцевого населення відіграла вирішальну роль у занепаді Донецько-Криворізької республіки. У прикладі (6) бачимо, на перший погляд, двочленну форму, хоча агенс указаний у вигляді атрибута до формального суб'єкта (*час Надії Петрівни*).

На відміну від української, у німецькій мові класифікація конструкцій формату *бути + пасивний дієприкметник* (*sein + Partizip II*) ускладнена розлогістю парадигми пасиву, що ускладнює мовлення, особливо для осіб, що освоюють німецьку граматику. Йдеться про так звані «подвійний пасив», адже у німецькій мові виділяють окрім пасиву процесу також пасив стану. Якщо пасив процесу має аналоги в інших мовах і виступає класичною формою, то *Zustandspassiv* може вважатися аномальною формою [11, 181].

Найпростішим та очевидним критерієм для розрізнення двох пасивів німецької мови є морфологічний. Так, якщо пасив процесу утворюється з використанням допоміжного дієслова *werden* та дієприкметника II основного дієслова, то пасив стану вимагає вживання допоміжного дієслова *sein*. Розглянемо приклад:

(7) *Aber für Sonja könnte das Ganze zu einem persönlichen Feldzug werden. Sie könnten Fehler machen. Wenn Ihre Objektivität **getrübt ist**, werden Sie den Ausgang der Aktion gefährden, ob Sie wollen oder nicht* (F. Schätzing). Автор описує причиново-наслідковий зв'язок «почуття – втрата об'єктивності», вживаючи для опису результату пасив стану (*getrübt ist*), який підкреслює гіпотетичність ситуації.

Таке визначення не є вичерпним, адже допускає можливість омонімічних граматичних форм, тому вимагає подальшого уточнення. З одного боку, формальна схожість між двома формами є очевидною ознакою, за якою вони об'єднуються у категорію пасиву. З другого боку, пасивні конструкції не можна визначати виключно за формальними критеріями через існування граматичних омонімів, що виводить їх за рамки морфології.

Семантичним підтвердженням правомірності віднесення німецького пасиву стану та пасиву процесу до спільного поля пасиву стає той факт, що обидві форми утворюються шляхом трансформації з активних конструкцій, порівняймо:

(8) *Einige der Männer im Raum steckten die Köpfe zusammen, offenbar musste übersetzt werden.* (M. Römling). (9) *Laßt euch nicht etwa vom Titel täuschen. Ich gebe zu, er popt nicht besonders, vielleicht ist er schlecht übersetzt, aber egal.* (U. Plenzdorf). Приклади (8) і (9) відрізняються між собою за характеристикою процесуальності. Так, у прикладі (8) з активу утворюється пасив процесу *wird übersetzt*, який при подальшому перетворенні міг перейти в результат, виражений пасивом стану *ist übersetzt*, як у прикладі (9).

Каменем спотикання при виділенні пасиву стану як окремого підвиду пасиву залишається той факт, що форма *sein + Partizip II* може мати різні значення та функції. І. Гельбіх робить спробу класифікувати конструкції такого способу творення і виділяє сім основних типів [10, 216].

Тип 1. (10) *Dunbar trat zu dem Klavier und strich mit den Fingern über die Tasten. «Er ist so verzweifelt, dass er seine Hoffnung auf diese halb vergessene Geschichte setzt?» «Er hat alles andere versucht»* (C. Funke). (11) *«Ich glaube nicht, dass er auf der Bühne gestanden hat. Er war nicht ... kurios oder missgebildet».* – *«Nein, ein Ned Brooks ist mir nicht untergekommen»*, antwortete der Wirt kopfschüttelnd. (T. Finnek).

У прикладах (10) та (11) йдеться про прикметниковий предикатив, а не складний дієслівний предикат, оскільки в основі дієприкметника не лежить інфінітив дієслова, і, відповідно, немає можливості утворити корелюючу активну форму з повним збереженням змісту. Хоча ці дієприкметники і походять від дієслів, однак із часом вони набули нових конотацій і наблизились за своїми властивостями до прикметників.

Тип 2. (12) *Das Fahrzeug, ein BMW X5, ist aus ungeklärter Ursache ins Schleudern geraten und von einer Autobahnbrücke in den Landeskroner Weiher gestürzt* (J. Preyer). У цьому висловленні маємо справу з перфектом активного стану, тобто складним вербальним предикатом, який трансформувався з дієслова у теперішньому часі, але не з пасиву процесу з дієсловом *werden*, рефлексивної конструкції чи відповідної активної форми зі зміною формальних суб'єкта та об'єкта.

Тип 3. (13) *Germanien ist eine arme Provinz, aber warte zehn Jahre, bis das Land vermessen und gerodet und nach unseren Methoden bebaut ist, bis Minen in die Berge getrieben sind und Handelsstraßen für Bernstein und Pelze und Sklaven das Land durchziehen* (M. Römling).

У випадку (13) наявна класична форма пасиву стану, утворення якої можна змоделювати, починаючи від активу через пасив процесу і до власне пасиву стану.

Wir vermessen und bebauen das Land.

Das Land wird (von uns) vermessen und bebaut.

Das Land ist vermessen und bebaut.

Активна форма та пасив процесу позначають процес, зумовлений дієчем, а пасив стану виражає досягнений результат. Отже, пасив процесу та пасив стану не лише не можуть виступати еквівалентами один одного, а є ще й взаємовиключними, оскільки в конкретний момент часу не можуть одночасно бути істинними. Отже, пасивна конструкція з *sein* передбачає наявність форми з *werden* не лише синтаксично, а й семантично, але не навпаки [10, 217].

Тип 4. (14) *Mein Nacken schmerzt und ist gespannt. Das spüre ich deutlicher als alles andere an mir* (Hendrik M. Bekker).

Рефлексив стану виступає синонімом та омонімом пасиву стану в німецькій мові. Його основною відмінністю є утворення не від пасиву процесу, а від активної форми зворотного дієслова (зі зворотнім займенником *sich*). Ці форми виражають стан, що є результатом завершеної дії, однак при перетворенні рефлексиву стану відсутня зміна позицій агенса та пацієнса, тобто йдеться про різні суб'єкт-об'єктні відношення [9, 178]. Дієслово *sich verspannen* у прикладі (14) є зворотним і, відповідно, не може утворювати власне пасив стану.

Однак ці конструкції мають багато спільних рис. Так, по-перше, вони трансформуються з інших дієслівних форм; по-друге, позначають стан як результат тривалого процесу і, відповідно, можуть утворюватись лише з трансформативних дієслів; по-третє, висловлення, що лежить в їх основі, передує їм у часовому плані. Рефлексив стану також поділяється на два підтипи: форма з формально-рефлексивним («справжнім зворотним») дієсловом в основі, яка дає змогу одразу розпізнати рефлексив стану (приклад 15), та форма з семантично-рефлексивним («несправжнім зворотним») дієсловом, інтерпретація якої є невизначеною і відносить її як до пасиву, так і до рефлексиву стану (приклад 16) [9, 218]. Наприклад:

(15) *Schieder hob die Brauen. Sie verschwanden unter der Masse in die Stirn gekämmter Haare «Ja?», fragte er gedehnt. «Er ist betrunken», platzte Wagner heraus* (F. Schätzing). (16) *Wenn jetzt einer denkt, das ging mir besonders an die Nieren oder so mit dem Verlobten, der irrt sich, Leute. Verlobt ist noch lange nicht verheiratet* (U. Plenzdorf).

Простежу схожість рефлексиву стану з українськими формами із пасивними дієприкметниками (результатив), а також із віддієприкметниковою формою на *-но/-то*, адже, незважаючи на очевидну семантичну схожість з пасивними конструкціями, їм не вистачає трансформаційного елемента пасиву.

Тип 5. (17) *Das mit dem Vegetarismus und alles, bei Ihnen ist nichts nachgemacht – bei Ihnen ist das irgendwie Teil eines ganzen Konzepts* (T. Vermes).

Хоча формально у цьому прикладі можна провести трансформацію актив – форма з *werden* – форма зі *sein*, а суб'єкт-діяч активного висловлення є агенсом, дія, яку він здійснює, не є перетворювальною, не має кінцевого результату і не спричиняє новий стан.

Тип 6. (18) *«Der Wald ist bewohnt», sagte er bestimmt. «Wir müssen vorsichtig sein. Möglich, daß man uns erwartet. Diese Düne wurde künstlich angelegt»* (W. Hohlbein).

Більшість ознак висловлень цього класу збігаються з попереднім, а саме – це можливість формального перетворення актив – форма з *werden* – форма зі *sein*, відсутність протиставлення їх значень, темпоральна гомогенність. Однак формальний суб'єкт у ньому не спричиняє процесу (перетворювального чи неперетворювального).

Цю омонімічну до пасиву стану конструкцію названо загальною формою стану (*allgemeine Zustandsform*). Її співвідносять з дією, що відбувається в момент мовлення, не є результативною [9, 179 – 180], може утворюватись лише від курсивних дієслів і, відповідно, не корелює з пасивними дієприкметниками в українській мові.

До цього класу також можна віднести випадки, коли в позиції суб'єкта активного речення перебуває найменування явища природи, об'єкта, інструмента, які не можуть уважатися агенсом та не зумовлені певним діячем. Наприклад:

(19) *Ich habe Angst, zu spät zu kommen, und fahre schneller. Dann sehe ich es. Es ist von Feldern umgeben, Raps, Korn oder Wein in der Pfalz, Lavendel in der Provence* (B. Schlink).

Тип 7. (20) *Ich hab heute gelesen, dass in menschlichem Blut Eisen enthalten ist. Wusstest du das? Da gibt es was, das Hämoglobin heißt. Das ist das, was das Blut rot aussehen lässt, und darin ist Eisen enthalten* (A. Eschbach).

В окрему категорію виділяються форми із *sein*, які не можна вважати пасивом стану, оскільки для них неможливе утворення пасиву процесу. Суб'єкт активного висловлення-аналога не є агенсом, дієслово не виражає ні активний процес, ні результативний стан, а тільки стан без

прив'язки до певного тривалого процесу. Типовою ознакою таких конструкцій є те, що вони не допускають додавання прийменникових груп з *von* або *durch*, як це можливо в інших класах, оскільки вони вживаються для введення діяча або інструмента, які відсутні у цьому випадку.

Хоча ця класифікація конструкцій *sein* + *Partizip II* є вичерпною, не всі дослідники погоджуються з тим, які класи можна віднести до пасивних конструкцій. Так, К. Майенборн підтримує думку про те, що потрібно розрізняти пасив стану і перфект зі *sein*, однак не бачить передумов для відділення рефлексиву стану та загальної форми стану від пасиву [12, 95-96]. К. Брінкер також виключає перший та другий класи конструкцій із парадигми пасивного стану, проте відносить до неї четвертий клас (рефлексив стану) [8, 114].

Висновки та перспективи подальшого дослідження. На основі проведеного дослідження можна зробити висновок, що контрастивне вивчення граматичних категорій дає змогу глибше дослідити кожен з досліджуваних мов та відкриває перспективи для подальших студій. Пасивні дієприкметники в українській та німецькій мовах вживаються для утворення пасивних форм із семантикою результативного стану; у німецькій виділяється більша кількість семантичних значень, характерних для таких конструкцій, що викликане різноманіттям функцій партиципа.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Вихованець І. Теоретична морфологія української мови : Академ. граматики укр. мови / І. Вихованець, К. Городенська; За ред. І. Вихованця. – К. : Унів. вид-во "Пульсари", 2004. – 400 с.
2. Вихованець І. Частиномовний статус дієприкметників / І. Вихованець // Українська мова. – № 2. – 2003. – С. 54 – 60.
3. Гаращенко О. Основні погляди на поняття партиципності / О. Гаращенко // Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Філологічні науки. – Книга 3. – 2013. – С. 66 – 69.
4. Гінзбург М. Про активні та пасивні конструкції в українських фахових текстах / М. Гінзбург // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – № 791. – С. 3 – 14.
5. Дубова О. Засоби синтетичного формотворення і зміст категорії стану (на матеріалі української та російської мов) / О. Дубова // Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО Київського державного лінгвістичного університету. Вип. 1. – 2000. – С. 99 – 103.
6. Курило О. Уваги до сучасної української літературної мови / Олена Курило. – К. : Вид-во С. Павличко «Основи», 2004. – 304 с.
7. Мустафаева Х. Место и значение языка в жизни человека и общества / Ханым Байран кизы Мустафаева // Рідне слово в етнокультурному вимірі [Текст] : зб. наук. праць. – Дрогобич : Посвіт, 2012. – С. 180 – 191.

8. Brinker K. Das Passiv im heutigen Deutsch / K. Brinker. – München : Max Hueber Verlag, 1982. – 20 s.
9. Buscha J. Deutsche Grammatik / Gerhard Helbig, Joachim Buscha. – Leipzig, Berlin, München, Wien, Zürich, New York : Langenscheidt Verlag Enzyklopädie, 1996. – 735 s.
10. Helbig G. Zur Klassifizierung der Konstruktionen mit sein + Partizip II (Was ist ein Zustandspassiv?) - Das Passiv im Deutschen : Akten des Kolloquiums über das Passiv im Deutschen, Nizza 1986. – Tübingen : Max Niemeyer Verlag, 1987. – S. 215-233.
11. Hermanns F. Ist der Zustandspassiv ein Passiv? Versuch, einer terminologischen Ungereimtheit auf die Spur zu kommen / Fritz Hermanns // Das Passiv im Deutschen: Akten des Kolloquiums über das Passiv im Deutschen, Nizza 1986. – Tübingen: Max Niemeyer Verlag, 1987. – S. 181-213.
12. Maienborn C. Das Zustandspassiv. Grammatische Einordnung – Bildungsbeschränkung – Interpretationsspielraum / C. Maienborn // Zeitschrift für Germanistische Linguistik. – 35(1-2). – 2008. – S. 83 – 114.

REFERENCES

1. Vykhovanets, I. & Horodenska, K. (2004). *Teoretychna morfolohiia ukrainskoi movy: [Theoretical morphology of Ukrainian language]*. Kyiv : Univ. vyd-vo «Pulsary». [in Ukrainian]
2. Vykhovanets, I. (2003). Chastynomovnyi status diieprykmetykiv [Status of participle as part of speech]. *Ukrainska mova – Ukrainian language*, 2, 54 – 60. [in Ukrainian]
3. Harashchenko, O. (2013). Osnovni pohliady na poniattia partytsypnosti [Main views on the participle problem] *Naukovi zapysky NDU im. M. Hoholia. Filolohichni nauky – Scientific notes of Nikolai Gogol NSU. Philology*, 3, 66 – 69 [in Ukrainian]
4. Hinzburh, M. (2014). Pro aktyvni ta pasyvni konstruktсии v ukrainskykh fakhovykh tekstakh [On active and passive structures in Ukrainian professional texts]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politekhnika» – Bulletin of National university «Lviv Polytechnic»*, 791, 3 – 14 [in Russian]
5. Dubova, O. (2000). Zasoby syntetychnoho formotvorennia i zmist katehorii stanu (na materialii ukrainskoi ta rosiiskoi mov) [Means of synthetic form creation and content of the category of voice (on the material of Ukrainian and Russian)]. *Naukovyi visnyk kafedry YuNESKO Kyivskoho derzhavnogo lnhvistychnoho universytetu – Scientific bulletin of UNESCO Chair of Kyiv National Linguistic University*, 1, 99 – 103 [in Ukrainian]
6. Kurylo, O. (2004). *Uvahy do suchasnoi ukrainskoi literaturnoi movy [Remarks to modern Ukrainian literary language]*. Kyiv: Vyd-vo S. Pavlychko «Osnovy» [in Ukrainian]
7. Mustafaeva, H. (2012). Mesto i znachenie yazyika v zhizni cheloveka i obschestva [Place and meaning of language in the life of person and society]. *Ridne slovo v etnokulturnomu vymiri – Native word in the ethno-cultural dimension* (pp. 180-191). Drohobych: Posvit [in Russian]

8. Brinker K. (1982). *Das Passiv im heutigen Deutsch [Passive in modern German]*. München: Max Hueber Verlag [in German]

9. Buscha, J., & Helbig G. (1996). *Deutsche Grammatik [German grammar]*. Leipzig, Berlin, München, Wien, Zürich, New York : Langenscheidt Verlag Enzyklopädie [in German]

10. Helbig, G. (1987). Zur Klassifizierung der Konstruktionen mit sein + Partizip II (Was ist ein Zustandspassiv?) [On classification of sein + Partizip II constructions (What is statal passive?)]. *Das Passiv im Deutschen: – The Passive in German: files of the colloquium on passive in German, Nice 1986* (pp. 215 – 233). Tübingen : Max Niemeyer Verlag [in German]

11. Hermanns, F. (1987). Ist der Zustandspassiv ein Passiv? Versuch, einer terminologischen Ungereimheit auf die Spur zu kommen [Ist statal passive a passive? Attempt to trace a terminological inconsistency]. *Das Passiv im Deutschen. – The Passive in German: files of the colloquium on passive in German, Nice 1986* (pp. 181 – 213). Tübingen : Max Niemeyer Verlag [in German]

12. Maienborn, C. (2008). Das Zustandspassiv. Grammatische Einordnung – Bildungsbeschränkung – Interpretationsspielraum [Statal passive. Grammatical classification – Limitations of formation – Interpretation leeway]. *Zeitschrift für Germanistische Linguistik – Journal of German linguistics, 35(1-2)*, 83-114 [in German]

Стаття надійшла до редколегії 18.09.2017 р.